

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Daniely Zemanové a soudkyň Barbary Pořízkové a Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **Mgr. M. K.**, zast. JUDr. Ludvíkem Ševčíkem, ml., advokátem se sídlem Kobližná 47/19, Brno, proti žalované: **Kancelář prezidenta republiky**, se sídlem Pražský hrad, Praha 1, zast. JUDr. Markem Nespalou, advokátem se sídlem Vyšehradská 421/21, Praha 2, proti rozhodnutí vedoucího Kanceláře prezidenta republiky ze dne 5. 8. 2015, čj. KPR 4954/2015, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 1. 2017, čj. 3 A 102/2015 – 53, o návrhu žalované na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **s e** odkladný účinek **n e p ř i z n á v á**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce podal žádost o nahlédnutí do registru oznámení dle zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění do 31. 12. 2015 (dále jen „zákon o střetu zájmů“), kterou adresoval žalované jako evidenčnímu orgánu dle § 14 odst. 1. písm. c) tohoto zákona. Žalovaná jeho žádosti nevyhověla s odůvodněním, že evidenčním orgánem není; vedoucí žalované její rozhodnutí potvrdil a rozhodnutím ze dne 5. 8. 2015 odvolání žalobce zamítl. Městský soud následně dospěl k závěru, že žalovaná ve vztahu k svému vedoucímu je evidenčním orgánem a musí dle § 13 odst. 2 zákona o střetu zájmů zpřístupnění registru oznámení zajišťovat.

[2] Žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku městského soudu kasační stížnost, kterou spojila s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Svůj návrh odůvodnila tím, že „*v průběhu řízení opakovaně zdůrazňovala, že za stavu, kdy chybí opora v zákoně, Kancelář prezidenta republiky předmětný registr zřídit nemůže, neboť by šlo o jednání bez právního důvodu, což je s ohledem na přísnost hospodaření s veřejnými prostředky nepřípustné. Takto vynaložené finanční prostředky, plynoucí ze státního rozpočtu, by pak zcela jistě kontrolní orgány shledaly za neoprávněně užitě. Z tohoto vážného důvodu, kdy by výkon rozhodnutí pro žalovanou bezpochyby znamenal nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout – konkrétně tedy vynaložení nemalých veřejných prostředků ke zřízení registru bez právního důvodu, vlivem pochybení soudu a na velmi krátké přechodné období – k tomu blíže zákon č. 14/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů (...)*“.

[3] Žalobce ve svém vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku uvedl, že žalovaná v minulosti opakovaně postupovala v rozporu s ustálenou judikaturou správních soudů vztahující se k zákonu č. 106/1999 Sb. při poskytování informací o platových poměrech vedoucích představitelů žalované. V této souvislosti bylo žalované opakovaně uloženo uhradit náklady soudních řízení, důraz žalované na potřebu řádného hospodaření s veřejnými prostředky proto žalobce považuje za nepřiléhavý. Ochranu ústavního práva na přístup k informacím podle čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod považuje žalobce za důležitý zájem. Pokud bude kasační stížnosti přiznán odkladný účinek, opět se prodlouží doba, po kterou bude žalobci i veřejnosti zneprístupněno požadované oznámení podle zákona o střetu zájmů.

[4] Kasační stížnost podle § 107 odst. 1 s. ř. s. obecně odkladný účinek nemá. Nejvyšší správní soud však může odkladný účinek na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se přitom užije přiměřeně. Kasační stížnosti lze tedy přiznat odkladný účinek tehdy, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro navrhovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[5] Nejvyšší správní soud již dříve vyložil, že soudy ve správním soudnictví poskytují primárně ochranu subjektivním veřejným právům a rovněž institut odkladného účinku je koncipován především jako dočasná procesní ochrana žalobce – účastníka správního řízení – před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého správního rozhodnutí, jsou-li pro to splněny zákonem předepsané podmínky. Situace, kdy bude možno dovozovat vznik újmy na straně žalovaného správního orgánu v důsledku rozhodnutí krajského soudu, tak jsou nepochybně představitelné v poněkud omezenější míře, než jak tomu bude na straně žalobce. Postavením žalovaného správního orgánu, jemuž soudní řád správní přiznal legitimaci podat kasační stížnost, se vyjadřuje zájem na efektivitě působení objektivního práva a jednotě a zákonnosti rozhodování krajských soudů ve správním soudnictví. Z tohoto hlediska je nutné nahlížet i na návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti správního orgánu.

[6] Kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem, neboť směřuje proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Přiznání odkladného účinku vůči pravomocnému rozhodnutí je třeba připustit pouze tehdy, jestliže nezbytnost odkladného účinku převáží nad požadavkem právní jistoty a stability právních vztahů opírajících se o pravomocná rozhodnutí orgánů veřejné moci. Přiznáním odkladného účinku se prolamují právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno; tímto zákonným postupem ovšem není přiznání odkladného účinku, ale až případný meritorní výrok o kasační stížnosti. Pokud by správní orgány neměly být vázány pravomocným rozhodnutím krajských soudů, musel by zákonodárce zcela změnit koncepci správního soudnictví. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce popsal slovy o nepoměrně větší újmě.

pokračování

[7] Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti žalovaného bude na místě tehdy, jestliže bude podloženo ochranou důležitého veřejného zájmu, jehož ohrožení bude v konkrétním případě představovat právě onu nepoměrně větší újmu, než která přiznáním odkladného účinků vznikne jiným osobám a jež nebude v rozporu s jiným veřejným zájmem. Žalovaný správní orgán musí stejně jako žalobce újmu tvrdit a osvědčit; zejména konkrétně uvést, v čem újma a její intenzita spočívá. Vyličení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu žalovaný obává, by pro něj byl zásadním zásahem, kterým by byl důležitý veřejný zájem skutečně ohrožen.

[8] Stěžovatelka spatřuje zásadní problém v tom, že by registr dle zákona o střetu zájmů zřídila bez právního důvodu. Z toho dále konstruuje vznik vážné újmy spočívající v neoprávněně vynaložených finančních prostředcích.

[9] Nejvyšší správní soud se s argumentací stěžovatelky neztotožňuje. Splnění povinností evidenčního orgánu stěžovatelce uložil městský soud svým pravomocným rozhodnutím, které je od okamžiku nabytí právní moci pro účastníky řízení účinné a závazné. Jak Nejvyšší správní soud uvedl již výše, kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem. Jednání v souladu s pravomocným rozsudkem městského soudu nemůže být z povahy věci považováno za jednání bez právního důvodu, a to ani v případě, kdy by Nejvyšší správní soud přisvědčil kasační stížnosti stěžovatelky a právní názor vyjádřený městským soudem v napadeném rozhodnutí označil za nesprávný. Obava stěžovatelky z případného neoprávněného užití veřejných prostředků tedy není namístě.

[10] Stěžovatelka neuvádí, jakou částku bude muset vynaložit v souvislosti se splněním povinností uložených napadeným rozhodnutím. Údaj o tom, že se bude jednat o *nemalé finanční prostředky*, je tedy pouze hypotetický. Nejvyšší správní soud však konstatuje, že i v případě, že by se jednalo o vyšší peněžní částku, nebylo by možné její vynaložení bez dalšího považovat za vážnou újmu. Správní soudy v této souvislosti konstantně judikují, že pokud by byl odkladný účinek rozhodnutí přiznán vždy, kdy má výkon rozhodnutí negativní dopad na hospodaření navrhovatele, byl by mimořádný charakter institutu odkladného účinku zcela popřen. Výše finanční újmy by v individuálním případě musela dosahovat likvidačních rozměrů, což v projednávané věci není tvrzeno a z povahy věci to není ani pravděpodobné. Důvodem pro přiznání odkladného účinku není bez dalšího ani vynaložení veřejných prostředků státem či jejich ztráta (srov. např. usnesení Krajského soudu v Brně, čj. 62 Af 42/2011-100, Sb. NSS 2541/2012, usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2005, čj. 1 Afs 106/2004-49, Sb. NSS 982/2006 nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2003, čj. 6 A 160/2002-46, Sb. NSS 172/2004).

[11] Nejvyšší správní soud dále upozorňuje, že se městský soud v projednávané věci zabýval postavením žalované coby evidenčního orgánu pouze dle § 14 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů, a to výlučně ve vztahu k osobám uvedeným v § 2 odst. 2 písm. d) zákona.

[12] Podle § 13 odst. 1 zákona o střetu zájmů je registr oznámení soubor dokladů podávaných veřejným funkcionářem, tento registr vede příslušný evidenční orgán i

v elektronické podobě. Evidenční orgán je povinen zajistit na žádost nahlédnutí do registru, ověřit přitom splnění zákonem stanovených podmínek pro nahlížení do registru; dále přijímá sdělení o nedostatecích údajů uvedených v oznámení evidovaných v registru (§ 13 odst. 6) a má oznamovací povinnost v případě zjištění spáchání přestupku evidovaného veřejného funkcionáře (§ 13 odst. 7).

[13] Z obsahu napadeného rozsudku vyplývá, že se uvedené povinnosti žalované týkají evidence oznámení jedné osoby – vedoucího Kanceláře prezidenta republiky. O jinou osobu se v napadeném rozhodnutí nejedná a z rozsudku soudu neplyne, že by Kancelář prezidenta republiky působila v postavení evidenčního orgánu dle § 14 odst. 1 písm. c) zákona i vůči dalším osobám. Z toho lze usuzovat, že zřízení registru v souladu s napadeným rozhodnutím soudu spočívá v evidenci jednoho oznámení a jeho převedení do elektronické podoby a ověření podmínek pro nahlédnutí do tohoto dokumentu na základě žádosti žalobce. Žalovaná v této souvislosti ve svém návrhu neuvedla, že by se její evidenční povinnost vztahovala na velké množství osob a působila jí neúměrnou administrativní zátěž. Jak ostatně uvádí sama stěžovatelka, případné plnění těchto povinností se vztahuje pouze k oznámením podaným před účinností zákona č. 14/2017 Sb., tedy na přechodnou a relativně krátkou dobu.

[14] Vzhledem k tomu, že zde není prokázáno, že by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí mohly pro stěžovatelku znamenat relevantní újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s., nezabýval se Nejvyšší správní soud již posouzením navazujících kritérií pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[15] V daném případě tak dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti splněny nebyly. Nejvyšší správní soud proto podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznal.

[16] Rozhodnutí o nepřiznání odkladného účinku zároveň v žádném případě nepředjímá výsledek řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. dubna 2017

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu